

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет культури та мистецтв

Кафедра образотворчого мистецтва і дизайну

**СТВОРЕННЯ ХУДОЖНЬОГО ОБРАЗУ ЗАСОБАМИ
АКРИЛОВОГО ЖИВОПІСУ**

Кваліфікаційна робота (проект)

На здобуття ступеня вищої освіти «магістр»

Виконала: здобувачка 16-221М групи

Спеціальності: 023 Образотворче

мистецтво, декоративне мистецтво,

реставрація

Освітньо-професійної (наукової)

програми Образотворче мистецтво,

декоративне мистецтво, реставрація

Мальчикова Вікторія Анатоліївна

Керівник к.п.н., доцент Ракович В.В.

Рецензентка: засновниця і керівниця

Мукачівського літературно-мистецького

музею Рибар Т.С.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. Декоративна композиція в акриловому живописі	5
1.1. Особливості декоративного живопису та його представники.....	9
1.2. Техніка акрилу в образотворчому мистецтві.	
РОЗДІЛ 2: Створення декоративної композиції в акриловому живописі	12
2.1. Формування художнього образу у декоративній композиції.....	12
2.2. Порядок виконання декоративної композиції з використанням техніки.....	15
ВИСНОВКИ	19
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	22

ВСТУП

Створення художнього образу в акриловому живописі залишається актуальною темою, оскільки цей вид мистецтва дозволяє втілити широкий спектр творчих ідей і концепцій у сучасному мистецтві. З'явившись у мистецькому світі у другій половині ХХ століття, акрил швидко став конкурентом для традиційних масляних та акварельних фарб. Акриловий живопис відкриває безліч можливостей для художників у творчому процесі, завдяки своїм унікальним властивостям, таким як швидке висихання, яскравість кольорів, широкий спектр текстур і можливість нанесення на різноманітні поверхні.

Цей вид мистецтва також активно використовується для втілення сучасних художніх тенденцій, що дозволяє відображати швидкі зміни у суспільстві, культурі і технологіях. Він є важливим інструментом для висловлення ідей, емоцій і світогляду сучасного світу. Також, з появою нових технологій в області виробництва фарб та акрилових матеріалів, художники мають можливість експериментувати з новими методами й техніками, розширюючи тим самим можливості для створення оригінальних та захоплюючих художніх творів. Саме в цьому контексті техніка акрилового живопису набуває все більшої популярності серед сучасних художників, оскільки дозволяє розкрити потенціал декоративної композиції.

У своїй суті акрил має безліч властивостей, які роблять його неперевершеним матеріалом для творчих експериментів у живописі. Тому тема нашої кваліфікаційної роботи вибрана з метою розкриття суті «Створення художнього образу засобами акрилового живопису», оскільки вважаємо, що вивчення та використання акрилового живопису може в суттєвій мірі розширити художній арсенал будь-якого митця, незалежно від обраного ним стилю.

Мета дослідження полягає у створенні твору живопису у техніці акрилу. У рамках цієї мети були визначені наступні **завдання**:

1. Провести аналіз наукової літератури, що стосується тематики дослідження.
2. Визначити особливості декоративної композиції як виду живопису.
3. Висвітлити особливості створення декоративної композиції з використанням акрилових фарб.
4. Висвітлити засоби формування художнього образу в декоративній композиції.
5. Виокремити послідовність процесу створення декоративної композиції за допомогою акрилового живопису.

Об'єкт дослідження: процес виконання творчої роботи у техніці акрилу.

Предмет дослідження: особливості формування художнього образу засобами акрилу в декоративній композиції.

Методи дослідження: аналіз – для детального аналізу можливостей виразності, які надаються технікою акрилу та їх застосування для вирішення творчих завдань у декоративній живописній композиції; історичний аналіз – для огляду історії становлення й розвитку декоративної композиції та методів використання акрилових фарб; метод синтезу – для поєднання художнього образу з технічними засобами й методами виконання; технічний метод – для вивчення можливостей й застосування техніки акрилового живопису в процесі створення декоративної композиції.

Апробація результатів дослідження. Відповідно тематики кваліфікаційної роботи до збірки «Магістерські студії» подано статтю «Специфіка виконання сюжетної композиції в техніці акрилового живопису».

Структура роботи: структура пояснювальної записки до кваліфікаційної роботи містить вступ, два розділи з двома підрозділами, висновки та список використаних джерел.

РОЗДІЛ 1. ДЕКОРАТИВНА КОМПОЗИЦІЯ В АКРИЛОВОМУ ЖИВОПИСІ

1.1. Особливості декоративного живопису та його представники.

У роботі з декоративною композицією особливу увагу приділяють її специфіці, які визначають цей вид живопису. Декоративна композиція, як вид живопису, примножує свою унікальність завдяки акцентуванню на художній виразності та композиційній цілісності, яка підкреслюється за допомогою вишуканих геометричних форм, орнаментальних елементів та специфічних кольорових схем.

Декоративна композиція характеризується своєрідною яскравістю та барвистістю, виходячи за межі реальності й уводячи елементи казковості. У цьому виді мистецтва художник спрощує, стилізує й перетворює всі використані елементи. Важливим аспектом є високий рівень виразності, який досягається за рахунок елементів абстракції та стилізації, що сприяють емоційному й чуттєвому сприйняттю твору [6, с. 6].

Серед основних представників акрилового живопису в Європі можна відзначити Франка Стелла, американського художника, який працює в стилі абстрактного експресіонізму і мінімалізму. Він відомий своїми великими кольоровими полотнами та використанням акрилових фарб; Джеремі Ліпкіна, британця, який спеціалізується на реалістичних акрилових полотнах. Він відомий своїми детальними пейзажами та портретами, в яких він вдається до високої ступені деталізації. Герхард Ріхтер, художник з Німеччини відомий своїми абстрактними та гіпер реалістичними полотнами. Він використовував акрилові фарби для створення різноманітних ефектів та текстур на своїх полотнах. Елізабет Пейтон, американська художниця, яка відома своїми живописними портретами. Вона часто використовує акрил для створення яскравих та експресивних зображень, які демонструють сучасні теми та ідеали.

Ці художники представляють різноманітні стилі та техніки використання акрилових фарб у своїх творчих роботах, вносячи вагомий внесок у розвиток сучасного акрилового живопису в Європі.

Метою створення декоративної композиції є досягнення максимальної виразності зображення. З цією метою художник частково або повністю відступає від реалістичного зображення, створюючи щось нове, неповторне й недосяжне у повсякденному світі. У зображальному мистецтві велике значення має саме композиція, яка застосовує елементи абстракції й стилізації, що підсилюють емоційне й чуттєве сприйняття. В рамках декоративного мистецтва композиція може бути пов'язана зі сюжетним та символічним зображенням, або ж з орнаментальним стилем. Також усі різновиди композицій можна умовно поділити на лінійні, фронтальні, об'ємні та просторові. Під час створення своїх творів художник ставить перед собою завдання зацікавити глядача вже з перших миттєвостей сприйняття картини, використовуючи правильний формат, розмір, колорит і фактуру полотна [4].

Лазер Фундора працює з акриловими фарбами. Цей сучасний кубинський художник народився в 1965 році в Гавані, Куба, і зараз проживає та працює у Мексиці. Фундора володіє майстерністю гіперреалізму в живописі та скульптурі. Його твори, що вражають своєю реалістичною візуалізацією людей, пейзажів та натюрмортів, майже не відрізняються від фотографій високої якості. Фундора застосовує акрил на полотні, використовуючи спеціально підібрані пензлі, які допомагають йому наносити фарбу точно так, як цього потребує його художній задум, і передають кожен мазок з його внутрішньою впевненістю у правильність обраного напрямку [8, с. 6].

Деякі з сучасних українських художників, які працюють з декоративним живописом акрилом, це Ольга Бойко, Наталія Клименко, Роман Бончук та багато інших митців. Ольга Бойко, наприклад, спеціалізується на декоративному живопису акрилом. Вона відома своїми витонченими композиціями та використанням багат шарових технік для створення

барвистих та виразних полотен. Наталія Клименко відома своїми яскравими та фантастичними картинами, в яких часто використовується акриловий живопис. Її роботи часто відзначаються витонченим використанням кольорів та форм. Роман Бончук створює цикли картин, на яких він зображує події війни та сучасних політиків. Його твори експонуються на аукціоні з метою збору коштів на допомогу Збройним силам України. Половину отриманих коштів він передає на потреби української армії [3].

До жанрових особливості декоративної композиції можна розглянути докладніше:

1. Виразна геометрична структура: Декоративна композиція відзначається чіткою геометричною структурою. Геометричні форми, такі як кола, трикутники, квадрати та інші геометричні образи, можуть бути важливими для створення гармонійного композиційного ритму.

2. Орнаментальні мотиви: Декоративні композиції часто включають орнаментальні мотиви, які можуть бути натхненні природою, народною або стилізованою символікою. Орнаменти додають композиції унікальний характер і естетичну цінність.

3. Специфічні кольорові рішення: Декоративна композиція зазвичай використовує яскраві та насичені кольори. Вибір кольорів може бути спрямованим на створення виразного візуального враження та підсилення емоційного впливу твору.

4. Цілісність та баланс: Декоративна композиція ставить перед собою завдання створити цілісну та гармонійну картину. Елементи композиції повинні бути урівноважені та взаємно зв'язані таким чином, щоб вони сприяли створенню вишуканої цілісності.

5. Абстракція та символіка: Декоративна композиція може включати абстрактні елементи та символіку. Ці елементи можуть викликати різноманітні асоціації і підсилювати емоційний зміст твору.

6. Можливості для експерименту: Декоративна композиція відкриває безмежні можливості для художників експериментувати з формами,

кольорами та текстурами. Вона надає художникам вільність у вираженні своєї творчості та пошуку нових шляхів в мистецтві [11].

Узагальнююче вищевикладене зазначимо, що жанрові особливості декоративної композиції визначають її як вид мистецтва, який ставить акцент на виразність, гармонію та естетичний вплив, а також надає художникам можливість творити твори, які привертають увагу глядачів своєю красою та оригінальністю.

1.2. Техніка акрилу в образотворчому мистецтві.

Декоративна композиція може бути виконана різними техніками та фарбами, але для нашої роботи ми вибрали акрилові фарби. Ці фарби використовуються художниками вже з самого їх створення. Однією з головних переваг акрилових фарб порівняно з іншими видами фарб є їх простота застосування та універсальність. Крім того, вони швидко сохнуть [15, с. 8].

Акрилові фарби, на відміну від традиційних масляних фарб, мають відсутність запаху та не запалюються, що робить їх безпечними для використання в різних приміщеннях. Однією з головних переваг акрилових фарб є їх простота застосування і швидке висихання, що дозволяє працювати з ними у різних техніках. Початок появи акрилових фарб пов'язують з початком 50-х років в Мексиці під час розвитку Мексиканського муралізму, який зародився на початку ХХ століття.

Залежно від консистенції акрилові фарби можуть використовуватися у різних технічних прийомах живопису. Густі фарби застосовуються для пастозної техніки, де фактура відіграє важливу роль, тоді як рідка консистенція дозволяє легко заливати великі ділянки поверхні. Також, розведені водою, акрилові фарби набувають подібних до гуаші або акварелі властивостей, а при нанесенні без розведення можуть бути використані у пастозній техніці, нагадуючи традиційний олійний живопис.

У середині 30-х років американські Леонард Бокур і Сем Голден заснували компанію з виробництва художніх матеріалів. Спочатку вони фокусувались на виготовленні традиційних масляних фарб, але пізніше звернули увагу на полімерні барвники. У 1947 році вони розробили перший художній акрил, зроблений на основі органічного розчинника – скипидару.

Акрилові фарби мають властивість лягати на будь-яку поверхню та після висихання стати стійкими до вологи. Для гарного зчеплення фарб із

поверхнею рекомендується використовувати акриловий ґрунт. Змішування акрилових фарб потребує певної кількості підготовлених відтінків, оскільки цей процес відрізняється від масляного малювання. Деякі кольори не можна ефективно змішати, тому для них рекомендується використовувати готові фабричні суміші.

Акрилові фарби розбавляються водою, але для кращого результату рекомендується використовувати спеціальні розчинники. Важливо правильно зберігати акрилові фарби, щоб уникнути їх висихання, а також експериментувати з ними, розширюючи свій художній досвід [8, с. 9].

Використання акрилової техніки в образотворчому мистецтві включає ряд унікальних особливостей, які роблять її популярним і важливим інструментом для художників:

1. Швидке висихання: Однією з найвагоміших переваг акрилової техніки є швидке висихання фарб, що дозволяє художникам працювати швидше та шар за шаром без великого очікування просихання.
2. Універсальність і варіативність: Акрилові фарби можуть бути розведені у різних співвідношеннях з водою для досягнення різних ефектів, починаючи від прозорості до насиченого покриття. Ця універсальність дозволяє художникам творити широкий спектр художніх ефектів.
3. Твердість і стійкість: Після висихання акрилові фарби стають відносно стійкими та міцними, що дозволяє їм зберігати свою якість і яскравість з часом. Це робить їх ідеальними для створення довговічних художніх творів.
4. Можливості шарування: Акрилові фарби дозволяють художникам створювати багат шарові композиції, що дозволяє додавати глибину і текстуру до їхніх робіт.
5. Різноманітність текстур і фактур: Художники можуть досягти різноманіття текстур і фактур, додаванням гелів, паст, або інших додаткових матеріалів до акрилових фарб, що дозволяє їм створювати цікаві й неповторні ефекти в своїх роботах.

6. Стійкість до впливу: Завдяки своїй стійкості до води та інших зовнішніх впливів, акрилові твори мають менше шансів піддаватися впливу вологості, вигоранню та іншим змінам з часом [11].

Таким чином, акрилова техніка надає художникам широкий спектр можливостей для творчості, дозволяючи їм експериментувати з текстурою, кольором і формою для створення вражаючих творів мистецтва.

РОЗДІЛ 2. СТВОРЕННЯ ДЕКОРАТИВНОЇ КОМПОЗИЦІЇ В АКРИЛОВОМУ ЖИВОПИСІ

2.1. Формування художнього образу у декоративній композиції.

Декоративна композиція є однією з сучасних галузей мистецтва, де художник використовує різноманітні елементи, щоб створити естетично привабливу та виразну роботу. Формування художнього образу в декоративній композиції – це складний і творчий процес, який вимагає від художника відчуття гармонії, кольору, форми та структури.

Художній образ в картині – це зображення, створене художником, яке відображає його уявлення про предмети, людей, або абстрактні концепції. Це може бути будь-який об'єкт або сцена, що має художнє значення, відтворене на полотні чи іншому носії. Художній образ може бути реалістичним або абстрактним, залежно від стилю та намірів автора. «...Художник відкидає раціоналізм і логіку, які чинять перепони і свідомо обмежують та заганяють у певні рамки смислів. Натомість він керується інтуїцією...» [9, с. 112].

У картині художній образ може бути представлений через використання різних художніх прийомів, таких як кольорова палітра, композиція, світло та тінь, форма та текстура. Він може передавати емоції, настрої, ідеї та концепції, які художник намагається висловити через свою творчість.

Кожен елемент художнього образу в картині має своє значення, а його загальний вплив залежить від того, як вони поєднуються між собою. Наприклад, кольори можуть передавати настрої або атмосферу, форми можуть створювати просторові відношення, а світло і тінь можуть додавати об'єму та глибини до образу.

Художній образ в картині є результатом творчого процесу, який відображає сприйняття світу художником. Він може викликати різні емоції та

асоціації у глядачів, що дозволяє сприймати та інтерпретувати його з власної перспективи.

Художній образ в картині може мати різні рівні та глибину інтерпретації в залежності від контексту, у якому його розглядають. Він може бути відображенням реального світу або абстрактною інтерпретацією ідей та почуттів художника. Часто художній образ в картині виражає концепції, які є важливими для художника, такі як його світогляд, переживання, відображення соціальних проблем чи абстрактних філософських ідей. Він може бути способом висловити критику, відображення краси, або просто виразити естетичні переживання художника. Художній образ в картині може створювати глибокий емоційний зв'язок між творцем та глядачем. Він може викликати відчуття захоплення, задуму, спостереження або викликати величезний спектр емоцій, від радості до суму [2, с. 25].

У підсумку, художній образ в картині є результатом творчості, унікальним способом вираження світогляду художника та його взаємодії з навколишнім світом. Він є джерелом почуттів, емоцій та рефлексії, які стимулюють розуміння та сприйняття мистецтва. У декоративній композиції художній образ формується за допомогою різноманітних засобів, які включають такі елементи, як колір, форма, лінія, текстура та простір. Кожен з цих засобів має свої особливості та вплив на сприйняття та сприйняття візуальної композиції.

Для досягнення мети роботи нам потрібно розглянути ключові засоби формування художнього образу в декоративній композиції. Найперше, це кольорова гама, що може викликати різні емоції та настрої, що додає виразності до композиції. Вибір теплих чи холодних кольорів може впливати на сприйняття тепла чи холоду в роботі.

Геометричні або органічні форми впливають на відчуття руху, стабільності чи динаміки у композиції. Форми можуть створювати баланс чи нерівновагу, що впливає на загальну гармонію роботи.

Лінії можуть бути гострими, м'якими, прямими чи кривими, що впливає на сприйняття руху, напрямку та енергії в композиції. Використання ліній може вказувати на просторові відношення та глибину.

Текстурні ефекти можуть додавати багатства та глибини до поверхні роботи, створюючи відчуття реалізму або абстракції. Використання різних текстур може створювати цікаві оптичні ефекти та додавати деталі до композиції.

Використання позитивного та негативного простору може впливати на відчуття розміщення та відкритості в роботі. Перспективні та просторові ефекти можуть створювати відчуття глибини та простору.

Зазначимо, що ці засоби не є вичерпним переліком, проте вони є ключовими елементами, які допомагають художникам створювати естетично привабливі та виразні декоративні композиції.

Однією з ключових аспектів формування образу є вибір елементів композиції. Художник визначає, які кольори, форми, лінії та текстури використовувати, щоб передати свою ідею та виразити почуття чи настрій. Всі ці елементи мають взаємодіяти між собою, створюючи спільний образ. Кольори в декоративній композиції можуть бути важливими засобами виразності. Кожен колір має свою символіку та може викликати різні емоції. Наприклад, червоний може символізувати пристрасть або енергію, тоді як синій може створювати відчуття спокою та глибини. Вибір кольорової палітри залежить від заміру автора та того, що він намагається виразити через свою роботу. Форма також важлива в створенні образу в декоративній композиції. Форми можуть бути геометричними або органічними,

абстрактними або конкретними. Вони додають структуру та організацію композиції, а також можуть викликати асоціації та відчуття у глядача [2].

Лінії та текстури також впливають на візуальний образ. Лінії можуть бути гострими та динамічними або м'якими та спокійними, що впливає на спосіб сприйняття образу. Текстури додають глибину та різноманітність роботи, створюючи відчуття наявності.

Таким чином, формування художнього образу в декоративній композиції – це завдання, що вимагає творчого підходу, експериментування та розуміння принципів мистецтва. Від художника залежить, як він поєднує всі ці елементи, щоб створити унікальний образ, який виражає його ідеї та сприйняття світу.

2.2. Порядок виконання декоративної композиції з використанням акрилової техніки.

Декоративна композиція у цьому підрозділі кваліфікаційної роботи розглядається як простір для творчих експериментів та пошуку гармонійного злиття між сучасними художніми тенденціями і класичними декоративними засадами. Жанрові особливості вимагають від автора ретельного дослідження естетичних норм і традицій, а також пошуку нових шляхів їх творчого втілення. Робота з декоративною композицією включає в себе унікальний підхід до обробки простору, форм та кольорів з метою створення вишуканих, гармонійних та естетично привабливих художніх творів. Створення декоративної композиції в техніці акрилу – це захоплюючий процес, який вимагає уваги до деталей, творчості та вміння працювати з матеріалом.

Загальними етапами створення декоративної композиції в техніці акрилу є: планування та підготовка (визначення концепції та ідеї композиції, вибір підґрунтовки та підготовка поверхні для роботи); набуття матеріалів

(придбання художніх матеріалів, зокрема пензлів, палітри, акрилових фарб тощо); накладання перших шарів (створення першого шару композиції, щоб визначити загальну структуру та композицію); використання легких тонів, щоб встановити основу малюнка; розробка деталей (додавання деталей до композиції, використовуючи більш деталізовані кольори та тони); використання техніки шарування для досягнення глибини та текстури; виправлення та доробка (виправлення будь-яких недоліків або помилок, додавання яскравих елементів або акцентів для покращення загальної виразності); завершення та захист (завершення деталей та додавання завершальних штрихів, застосування захисного покриття, щоб зберегти яскравість та якість малюнка [11, с. 47]).

Розпочати роботу над композицією вимагає наявності ідеї, що є ключовим етапом для художника. Цей творчий пошук спрямований на гармонійне поєднання теми роботи, її формату та колірних рішень. Наша ідея роботи була вибрана на основі актуальної події, що має глибокий емоційний зміст для всіх українців – повномасштабного вторгнення. Вибір художнього образу надії, не зважаючи на оточуючий нас жах, був спрямований на втілення віри у краще майбутнє для України, на надію в наших захисників та їх силу подолати всі перешкоди, що стоять на їхньому шляху. Як каже Роман Бончук: «...Мета доволі проста. Я хочу зафіксувати кожен день. Тому і створюю такі рукописи, щоденники, щоб кожен день героїчного протистояння був у нашій пам'яті...» [1]. Також нас надихала творчість Павла Гусєва, який 20 квітня 2023 року у бібліотеці для дітей та юнацтва Житомирської області представив виставку своїх картин, присвячених темам жіноцтва та війни. У своєму інтерв'ю митець зазначає «В мене є багато жіночих портретів, деякі з них я намалював в перші місяці повномасштабної війни, тому вирішив поєднати ці теми, об'єднавши жінок, війну та патріотизм. В сукупності отримав жіночий образ, як образ незламності України. В тих

роботах, які малював на початку повномасштабної війни, втілилися жіночі образи, в яких я відображав як Україну загалом, так і військову доблесть наших ЗСУ...» [10]. Тож, і ми обрали для втілення художній образ Жінки – Матері. Її незрима сила та впевненість відображають волю та відданість своїй родині та країні. Вона є символом відданості традиціям і культурному спадку, одночасно розглядаючи нові ідеї та відкриття для майбутнього. Вона втілює силу й непохитність, жагу до Перемоги й Миру, які потрібні для підтримки та піднесення своєї родини та суспільства в цілому.

Для втілення художньої ідеї на першому етапі було створено серію ескізів. Початковий етап містив пошук ідеї, яка буде в основі роботи. Пошук ескізу ми здійснювали одночасно з роботою над композиційною ідеєю, оскільки ці процеси взаємопов'язані. Так, спочатку вийшла вельми симетрична композиція, від якої у процесі роботи ми відійшли. У ескізах ми ставили задачу визначення головного – Мати поруч зі свічкою і додаткового у розкритті суті картини – образи людей, що загинули. Тож, визначили які саме об'єкти будуть зображені, який елемент вважатиметься центром композиції та яким чином будуть взаємодіяти зображені об'єкти. Також на ескізах слід було встановити місце розташування кожного елемента композиції та її центр, а саме – смисловий акцент. Для більш детального вивчення усіх елементів композиції, ми окремо виконали їх короткочасні малюнки. У процесі створення ескізів ми вирішили й інші завдання композиції, такі як вибір виду та ступеня деталізації предметів. Важливим моментом під час роботи над ескізами було узгодження всіх елементів композиції в одне ціле. Цього ми намагалися досягнути за допомогою схожості мазків, їх текстур та ритмічності. З серії створених ескізів були обрані найбільш гармонійні та після узгодження з керівником, вийшли на остаточне художнє рішення композиції.

На другому етапі роботи ми втілили ескізи в реальних розмірах, а також

створили колірні ескізи для підбору найвдалиших кольорових схем. Відомо, що кольори мають психологічний вплив на глядачів, а їх поєднання може викликати певні емоції у глядачів. У нашій композиції лежить основна ідея – надія на яскраве майбутнє, незважаючи на жахи, що відбуваються з лютого 2022 року.

У композиції було обрано зобразити тінь від свічки у світлих кольорах, що символізуватиме віру в щасливе майбутнє та перемогу над окупантом. Інші елементи, такі як загальний фон та літня жінка на передньому плані, втілено у більш холодних кольорах, що психологічно передають страх та жахи війни. На третьому етапі готовий оброблений ескіз переноситься на полотно звичайним олівцем. Цей процес є дуже відповідальним: необхідно уважно намалювати всі пропорції, які деталізовані на завершальному ескізі. «Для більш складних композицій цей етап може зайняти більше часу, ніж малювання», – зазначає Мішель Усібеллі про початковий малюнок під живопис акрилом. «Іноді це просто серія ліній і крапок для позначення композиційних та опорних точок, але кожна з них важлива» [13].

Аналізується композиція полотна з точки зору її цілісності, наявності центру композиції та декоративності елементів. На четвертому етапі виконується робота акриловими фарбами тонування кожної ділянки полотна. Фон прописується темними кольорами: чорним, коричневим, синім. Деталізована фігура на передньому плані прописана у сірих кольорах та в техніці близько до гризали. Тінь від свічки, яка є центром композиції, деталізована та прописана у білому, жовтому кольорі та відтінках червоного. Саме ці фарби найкраще передають той настрій, який ми хочемо передати.

На п'ятому етапі проробляються умовні тіні об'єктів, що додає цілісності композиції. Для цього на кожному з предметів розташовуються плями кольорів, які дещо темніші за ті, що були використані попередньо.

На шостому етапі виконується детальна прописування кожного предмету композиції. Деталізуються силуети воїнів та фігура літньої жінки. Саме на цьому етапі ми повністю розкриваємо свій талант художника, використовуючи плями різних тонів одного кольору, особливі мазки, лінії, завитки. Для цього використовуються різні типи пензлів, а також особливі способи нанесення фарб ними.

На сьомому етапі ми узагальнюємо нашу роботу, робимо її більш цілісною та опрацьовуємо усі деталі.

ВИСНОВКИ

Після аналізу наукової літератури й проведення дослідження проблематики створення декоративних композицій з використанням акрилових фарб були отримані наступні висновки:

Визначено основні особливості декоративної композиції як виду живопису, що стало основою для подальшого аналізу та дослідження. Так, специфіка декоративного живопису містить характеристики, які відрізняють її від інших видів малярства. Декоративна композиція зазвичай має на меті створити естетичне враження або викликати емоції через використання форм, кольорів, ліній та текстур. Деякі з основних видових особливостей декоративної композиції включають: спрощені форми, виразні кольори, орнаментальні мотиви, геометричні структури, багатий ритм. Ці особливості допомагають визначити декоративну композицію як самостійний вид мистецтва живопису, спрямований на створення гармонійних та естетично приємних вражень для глядача.

Було визначено особливості створення декоративної композиції з використанням акрилових фарб, що сприяло розумінню та вдосконаленню методів творчого процесу. Отже, створення декоративної композиції з

використанням акрилових фарб вимагає уваги до деяких конкретних питань та особливостей, які варто враховувати для досягнення найкращих результатів. До специфіки виконання декоративної композиції потрібно віднести: техніку та шарування; властивість акрилу швидко висихати (дозволяє швидше працювати над шарами й деталями); змішування кольорів (дає можливість створювати широку палітру відтінків та тонів); використання додаткових засобів (додавання текстурних матеріалів, робота з різноманітними пензлями); фіксація та захист (використання засобів для фіксації й захисту твору, щоб зберегти його якість та вигляд на тривалий час). Розуміння цих особливостей дозволить більш ефективно використовувати акрилові фарби для виконання декоративних композицій.

Дослідження дозволило висвітлити різноманітні засоби формування художнього образу в декоративній композиції, зокрема розглянуто роль кольору, форми та текстури. Так, ключовими засобами формування художнього образу в композиції є колір, форма, лінія, текстура, простір.

Нашу декоративну композицію ми назвали «Надія», адже прагнули передати відповідну емоцію глядачеві. У нашому творі емоція надії під час війни може бути як внутрішнім, так і колективним досвідом, що надихає на віру в краще майбутнє, навіть у найскладніші часи. Вона проявляється у вірі у можливість змін і покращень, у відчутті, що після усього, що відбувається, є шанс на відновлення та зміцнення. Це відчуття надає сили і впевненості в тому, що незважаючи на обставини, людство здатне подолати перешкоди та будувати краще майбутнє. Вона може виступати як керівна зірка, що освітлює темряву, дозволяючи людям не втратити надію на мир та прогрес.

Також провідним художнім посилом нашого твору є Образ Жінки-Матері, як узагальнений образ незалежної та сильної України, що втілює у собі глибоке почуття мудрості, сили й незламності. Вона є символом турботи і надії на Перемогу, Оновлення й Мирне життя. Жінка-Мати в образі

незалежної та сильної України є символом нескореності та віри у майбутнє, надаючи натхнення для подолання будь-яких перешкод та труднощів.

Встановлено послідовність процесу створення декоративної композиції за допомогою акрилового живопису, що сприяє систематизації та оптимізації художньо-творчого процесу. Послідовність процесу створення декоративної композиції за допомогою акрилового живопису складають такі етапи:

1. Початковий етап включає пошук теми або ідеї, яка буде в основі композиції.
2. Формування композиції, характеру, пошук художнього жіночого образу.
3. Виконання малюнку під живопис.
4. Робота у матеріалі (акрил). Визначення загальних колірних відношень та колориту твору.
5. Моделювання форм кольором.
6. Деталізація й узагальнення декоративної композиції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Димнич Н. \\"У своїх картинах закарбовую історію\". Франківський художник створює серії робіт про війну в Україні [Електронний ресурс] / Н. Димнич, К. Борисевич // Суспільне. Новини. – 2022. – Режим доступу до ресурсу: <https://susplne.media/250517-u-svoih-kartinah-zakarbovuu-istoriu-frankivskij-hudoznik-stvorue-serii-robit-pro-vijnu-v-ukraini/>.
2. Жердзицький В.Є. Особливості художнього сприйняття живопису // Жердзицький В.Є «Дизайн-освіта 2008». – Харків: ХДАДМ, 2008. – 168 с.
3. Зень Т. Роман Бончук: «Всі художники мають бути політиками» [Електронний ресурс] / Т. Зень, С. Саманчук // Вежа. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.vezha.org/roman-bonchuk-vsi-hudozhnyky-mayut-buty-politykamy/>.
4. Кириченко М. А. Основи образотворчої грамоти: навчальний посібник для студентів художньо-графічних факультетів вищих педагогічних навчальних закладів/ М. А. Кириченко. – К. : Вища школа, 2002. – 188 с.
5. Музика, 2014 – Музика О. Я. Розвиток цілісного сприйняття кольору в процесі фахової підготовки майбутніх учителів образотворчого мистецтва / О. Я. Музика // Проблеми підготовки сучасного вчителя: зб. наук. праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. – Умань. – 2014. – С. 497–501.
6. Мурашкіна, А. С. Розробка декоративної композиції в техніці акрилу = Development of a decorative composition in acrylic technique : кваліфікаційна робота на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / А. С. Мурашкіна ; наук. керівник к.п.н., доцент В. В. Ракович ; Міністерство освіти і науки України ; Херсонський держ. ун-т, Ф-т культури і мистецтв, Кафедра образотворчого мистецтва і дизайну. – Херсон : ХДУ, 2023. – 14 с.
7. Пасічний А.М. Образотворче мистецтво. Словник-довідник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2008. – 216 с.

8. Прокопенко, Н. А. Художнє рішення декоративної композиції в техніці акрилового живопису = The title of the work "Artistic solution of a decorative composition in the technique of acrylic painting : кваліфікаційна робота (проект) на здобуття ступеня вищої освіти «магістр» / Н. А. Прокопенко ; наук. керівник, доц. В. В. Ракович ; М-во освіти і науки України; Херсонський держ. ун-т, Ф-т культури і мистецтва, Кафедра образотворчого мистецтва і дизайну. – Херсон : ХДУ, 2022. – 15 с.
9. Осадча О.А. П'ять поглядів на створення мистецького образу / О.А.Осадча // Вісник ХДАДМ. – Харків, 2013. – № 1. С. 108-114.
10. Слободенюк О. "\"Незламна\"": художник Павло Гусєв презентував у Житомирі виставку картин про жінок, патріотизм та війну [Електронний ресурс] / Олена Слободенюк // Суспільне. Новини. – 2023. – Режим доступу до ресурсу: <https://suspilne.media/453678-nezlamna-hudoznik-pavlo-gusev-prezentuvav-u-zitomiri-vistavku-kartin-pro-zinoctvo-patriotizm-ta-vijnu/>.
11. Стась М.І. Академічний живопис : навчально-методичний посібник / М. І. Стась, Т.К. Касьян. – Черкаси : Вид. від. ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2010. – 244 с.
12. Тарасюк І. І. Техніки і матеріали в образотворчому мистецтві : методичні рекомендації до курсу «Техніки і матеріали в образотворчому мистецтві» / І. І. Тарасюк. – Луцьк: Терен, 2017. – 20 с.
13. Michelle U. Mini Demo: Designing a Clear Path to the Focal Point [Електронний ресурс] / Usibelli Michelle // PleinAir Today. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.outdoorpainter.com/mini-demo-designing-a-clear-path-to-the-focal-point/>.
14. Reyner N. "Acrylic Revolution: New Tricks and Techniques for Working with the World's Most Versatile Medium" by Nancy Reyner PleinAir Today. – 2019.
15. Tauchid R. "The New Acrylics: Complete Guide to the New Generation of Acrylic Paints" by Rheni Tauchid // PleinAir Today. – 2014.

